

บันทึกความรู้ เรื่อง “การป้องกันอัคคีภัยในหน่วยงาน”

อัคคีภัย คือ ภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้

อัคคีภัย หมายถึง สาธารณภัยประเภทหนึ่งที่เกิดจากไฟ

ประเภทของเพลิง

1. เพลิงประเภท A

หมายถึง เพลิงที่เกิดขึ้นจากวัสดุติดไฟทั่วไป เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก ยาง ฯลฯ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงเหล่านี้ สามารถดับได้ด้วยการให้ความเย็น โดยการใช้ น้ำ ฉีดฝอย หรือฉีดพุ่งตรงไปยังต้นเพลิงนั้นๆ ไฟประเภทนี้จะเหลือแต่เถ้าถ่านทิ้งไว้

2. เพลิงประเภท B

หมายถึง เป็นไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงเหลวติดไฟ น้ำมันเบนซิน, น้ำมันดีเซล, สี, สารละลาย
เครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับใช้ดับไฟ คือ

- เครื่องดับเพลิงชนิดโฟมสะสมแรงดัน,
- เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ABC,
- เครื่องดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์,
- เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซเฉื่อยระเหย ที่ไม่ทำลายมลภาวะ

3. เพลิงประเภท C

หมายถึง เพลิงที่เกิดขึ้นจากอุปกรณ์เครื่องมือไฟฟ้าต่างๆ เช่น อุปกรณ์ระบบไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ ก่อนอื่นต้องพยายามตัดวงจรไฟฟ้าเสียก่อนเพื่อลดอันตรายลง การดับไฟต้องใช้เครื่องมือที่ไม่เป็นสื่อไฟฟ้า เช่น ฮาโลตรอน (Halotron) คาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) หรือผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder)

4. เพลิงประเภท D

หมายถึง เพลิงที่เกิดขึ้นจากวัสดุจำพวกโลหะติดไฟ เช่น แมกนีเซียม ไททาเนียม โครเมียม โซเดียม ลิเทียม ฯลฯ ลักษณะการลุกไหม้ ให้ความร้อนสูง รุนแรงมาก เช่น การลุกไหม้ของแมกนีเซียม ทำให้เปลวเพลิงสว่างจ้า เป็นอันตรายต่อสายตาและม่านตา การดับเพลิงประเภทนี้ให้ใช้สารเคมีจำพวก Sodium Chloride (ผงเกลือแกง) หรือทรายแห้ง (ห้ามใช้น้ำดับไฟประเภท D โดยเด็ดขาด ซึ่งจะทำให้เกิดการระเบิดอย่างรุนแรง)

5. เพลิงประเภท K

เป็นไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงน้ำมันทำอาหาร น้ำมันพืช น้ำมันจากสัตว์ และไขมันเครื่องดับเพลิงที่เหมาะสมสำหรับดับไฟ คือ เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำผสมสารโปตัสเซียมอะซิเตท

การป้องกันอัคคีภัยในหน่วยงาน

1. การจัดระเบียบเรียบร้อยดี
2. การตรวจตราซ่อมบำรุงดี
3. การมีระเบียบวินัยดี
4. ความร่วมมือที่ดีและไม่ประมาท

วิธีการใช้และตรวจสอบถังดับเพลิง

1. ถังดับเพลิงแบบผงเคมีแห้ง

ผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder) ไม่เป็นพิษ แต่อาจทำให้หายใจไม่สะดวก ไม่เป็นสื่อไฟฟ้า มีผงบรรจุอยู่ 2 ชนิด คือผงโซเดียมไบคาร์บอเนต (Sodium Bicarbonate Base) และผงโพแทสเซียมไบคาร์บอเนต (Potassium Bicarbonate Base) ในถังมีก๊าซไนโตรเจนหรือ ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เป็นตัวขับ สามารถดับเพลิงประเภท A, B, C และ D

2. ถังดับเพลิงแบบฮาโลรอน

ฮาโลรอน (Halotron) เป็นสารเหลวระเหย ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่ติดไฟ ไม่นำสื่อไฟฟ้า ใช้ทดแทนเครื่องดับเพลิงชนิดฮาโลน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมปลอดภัยสะอาด ไม่ทิ้งคราบสกปรกและอายุการใช้งานยาวนาน เหมาะใช้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ตู้คอนโทรลต่างๆ สามารถใช้ดับไฟได้ทุกชนิดอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อควรปฏิบัติก่อนใช้ถังดับเพลิง

- ก่อนอื่นต้องรู้ว่าถังดับเพลิงวางประจำอยู่ที่ใด
- ต้องรู้และเข้าใจวิธีใช้ถังดับเพลิง
- ต้องรู้ว่าถังดับเพลิงแต่ละประเภท จะใช้ดับไฟที่ลุกไหม้วัสดุอุปกรณ์นั้นได้หรือไม่
- ก่อนเข้าทำการดับไฟจะต้องร้องขอความช่วยเหลือ หรือแจ้งเหตุฉุกเฉินก่อนเสมอ

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

1. เมื่อยกถังดับเพลิงออกมาจากจุดติดตั้งแล้ว ให้ดึงสลักนิรภัยออกจากคันบีบ
2. ปลดสายฉีดออกจากตัวล้อข้างถังดับเพลิง
3. ให้จับหันหัวฉีดออกจากตัวเรา และกดลงไปตำแหน่งคันบีบ เพื่อให้ไปเจาะทะลุจุดเปิดหลอดอัดอากาศ
4. หวังด้วยมือข้างที่ไม่ถนัดส่วนข้างที่ถนัดไปจับหัวฉีด และทดลองบีบหรือกด 1 ครั้ง ก่อนเข้าทำการดับไฟพยายามเข้าใกล้ 2 – 4 เมตร (ระยะที่หวังผลได้ดี) เข้าด้านเหนือลม พร้อมฉีดไปที่ฐานของไฟ

สรุปแบบ “จำสั้น”

1. ถังอยู่ไหน?
2. 4 นาที?
3. ดึง ปลด กด สาย
4. หันไฟทางไหน?
5. ชิดขวา